

جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره
تاریخ
پرست
.....

عناوین دروس عمومی معارف اسلامی

مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (نامه شماره ۲/۲۲۹۶ مورخ ۸۳/۳/۲۳) عناوین سرفصل دروس معارف اسلامی را به این شرح تصویب کرد:

۱- دروس عمومی معارف اسلامی در پنج گروه و با این عناوین درسی می‌باشند:

گرایش	کد درس	عنوان درس	واحد	ساعت
۱- مبانی نظری اسلام	۰۱۱	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۲	۳۲
	۰۱۲	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۲
	۰۱۳	انسان در اسلام	۲	۳۲
	۰۱۴	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۲
۲- اخلاق اسلامی	۰۲۱	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۲
	۰۲۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۲
	۰۲۳	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۲
	۰۲۴	عرفان عملی اسلام	۲	۳۲
۳- انقلاب اسلامی	۰۳۱	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲
	۰۳۲	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۲
	۰۳۳	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۳۲
۴- تاریخ و تمدن اسلامی	۰۴۱	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲
	۰۴۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۲
	۰۴۳	تاریخ امامت	۲	۳۲
۵- منابع اسلامی	۰۵۱	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۲
	۰۵۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۲

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی انقلاب فرهنگی

شماره
تاریخ
پست
.....

- ۲- گذراندن حداقل ۴ واحد از دروس مزبور برای دانشجویان دوره‌های کاردانی و حداقل ۱۲ واحد برای دانشجویان دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه‌ای الزامی است.
- ۳- دانشجویان دوره‌های کاردانی موظفند یکی از دروس خود را از گروه «مبانی نظری اسلام» و درس دوم را از گروه «اخلاق اسلامی» انتخاب کنند.
- ۴- دانشجویان دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه‌ای موظفند دو درس خود را از گروه «مبانی نظری اسلام» و یک درس را از هر یک از چهار گروه دیگر انتخاب کنند.
- ۵- دانشجویان دوره‌های کارشناسی ناپیوسته با توجه به گذراندن چهار واحد درسی در دوره کاردانی صرفاً موظفند چهار درس از چهار گروه «مبانی نظری اسلام»، «انقلاب اسلامی»، «تاریخ تمدن اسلامی» و «آشنایی با منابع اسلامی» را انتخاب کنند.
- ۶- دانشجویان اقلیت‌های دینی می‌توانند دروس مورد نظر خود را بدون هیچ محدودیتی از بین کلیه دروس مندرج در جدول دروس عمومی معارف اسلامی انتخاب کرده و بگذرانند.
- ۷- سرفصل دروس مزبور پس از تصویب در شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی به دانشگاهها و مراکز آموزش عالی ابلاغ می‌شود. ۱۳۷۷-۲/۵-۵۴۲-۲-۱

سید محمد خاتمی
۱۳۸۳

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی

کهنزاد

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

عناوین درسی و سرفصل دروس معارف اسلامی

**کمیته برنامه‌ریزی دروس معارف اسلامی
معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری**

بهمن ۱۳۸۳

ریز مواد، سرفصل دروس و منابع درسی

معارف اسلامی

**مصوب کمیته برنامه‌ریزی دروس معارف اسلامی
(مورد تأیید کمیته اسلامی شدن دانشگاهها)**

تاریخ امامت

کد درس: ۰۴۳

از مجموعه ۴: دروس تاریخ و تمدن اسلامی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مسئله امامت، جایگاه آن در اسلام و سیره و سنت پیشوایان در مقتضیات مختلف زمانی.

سرفصل‌ها: (برای ۳۲ ساعت نظری در یک نیمسال تحصیلی)

۱- کلیات

۱-۱- وصایت و جانشینی در تاریخ انبیای پیشین

۱-۲- واژه شناسی، امامت، ولایت، اهل‌البیت، صحابه، تابعین و ...

۲- جانشینی پیامبر

۲-۱- رحلت پیامبر و مسئله جانشینی

۲-۲- ماجرای سقیفه، زمینه‌ها و پیامدهای آن

۳- دوره امامت امام علی و امام حسن (ع)

۳-۱- دوره‌های زندگی امام علی (ع) (همراه با پیامبر، عصر خلفا، دوران حکومت)

۳-۲- سیره امام علی (ع) و اصول حکومت علوی

۳-۳- امام حسن در دوره پیامبر، خلفا و امام علی (ع)

۳-۴- صلح امام حسن، انگیزه‌ها و پیامدها

۴- دوره زندگی امام حسین (ع) و امام سجاد (ع)

۴-۱- امام حسین در دوران پیامبر و امام علی و امام حسن (ع)

۴-۲- قیام عاشورا، زمینه‌ها و آثار آن

۴-۳- شخصیت و اقدامات امام سجاد (ع)

۵- دوره زندگی امام باقر و امام صادق (ع)

۵-۱- ویژگیهای سیاسی و اجتماعی و فرهنگی دوران امام باقر و امام صادق (ع)

۵-۲- شخصیت علمی و معنوی امام باقر و امام صادق (ع) از نظر شیعه و اهل سنت

۵-۳- نقش امام باقر و امام صادق (ع) در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی و تشیع

۶- دوره زندگی امام کاظم و امام رضا (ع)

- ۱-۶- وضعیت سیاسی و اجتماعی دوران امام کاظم (ع)
- ۲-۶- شخصیت امام کاظم (ع) و تاثیر ایشان در جامعه اسلامی و شیعه
- ۳-۶- وضعیت سیاسی و اجتماعی و فرهنگی دوران امام رضا(ع)
- ۴-۶- شخصیت امام رضا (ع) و تاثیرات فرهنگی و سیاسی ایشان در جامعه اسلامی
- ۵-۶- مسئله ولایت عهدی امام رضا (ع)، انگیزه‌ها، علل و پیامدها

۷- دوران زندگی امام جواد تا امام زمان (عج)

- ۱-۷- شرایط اجتماعی فرهنگی و سیاسی دوران امامان
- ۲-۷- شخصیت امامان و تاثیر آنها در جامعه اسلامی و شیعی
- ۳-۷- ایجاد شبکه ارتباطات علمی، اجتماعی و سیاسی امامان با جامعه شیعی (وکلا، راویان و فقیهان)

۸- دوران غیبت

- ۱-۸- زمینه‌های غیبت و شرایط اجتماعی و سیاسی آن دوره
- ۲-۸- امام مهدی (عج) در منابع اهل تسنن و تشیع
- ۳-۸- تشیع در دوران غیبت صغری و نواب اربعه
- ۴-۸- فلسفه انتظار و شرایط ظهور

منابع:

۱. سیره پیشوایان، مهدی پیشوایی.
۲. حیات فکری و سیاسی امامان شیعه، رسول جعفریان.
۳. امامان شیعه و جنبش‌های مکتبی، محمدتقی مدرس.
۴. تاریخ تشیع در ایران، رسول جعفریان.
۵. تاریخ تحلیلی اسلام، محمدنصیری.
۶. تشیع در مسیر تاریخ، سید حسین محمدجعفری، ترجمه آیت‌اللهی.
۷. قیام حسین(ع)، سید جعفر شهیدی.
۸. پیشوایی از نظر اسلام، جعفر سبحانی.
۹. تاریخ اسلام در آثار شهید مطهری، سید سعید روحانی.
۱۰. تشیع مولود طبیعی اسلام، سید محمدباقر صدر، ترجمه علی حجتی کرمانی.
۱۱. حکمت اصول سیاسی اسلام، محمدتقی جعفری.
۱۲. تشیع در مسیر تاریخ، سید حسین محمدجعفری، ترجمه سید محمدتقی آیت‌اللهی.
۱۳. تاریخ تشیع، محمدکاظم خواجه‌یوان، جهاد دانشگاهی مشهد.
۱۴. تاریخ ولایت در نیم قرن اول، حسین ذاکر خطیر، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.
۱۵. تاریخ شیعه امامیه، عبدالله فیاضی، ترجمه حسین زرین‌فام، انتشارات باغ ابریشم.

۱۶. امامت پژوهی، (بررسی دیدگاه امامیه، معتزله و اشاعره)، به کوشش جمعی از نویسندگان.
۱۷. امام علی صدای عدالت انسانی، جرج جرداق، ترجمه خسروشاهی، چاپ خرم.
۱۸. ترجمه و شرح نهج البلاغه، محمدتقی جعفری، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
۱۹. الفصول المختاره، شیخ مفید، ترجمه آقا جمال خوانساری.
۲۰. خورشید مغرب، محمدرضا حکیمی.
۲۱. امامت و رهبری، مرتضی مطهری.
۲۲. ائمتنا، علی محمد دخیل، دارالتعاریف للمطبوعات.
۲۳. دورائمه اهل البيت فی الحیاه السیاسیه، عادل الادیب.
۲۴. تاریخ سیاسی تشیع، روح الله حسینیان.
۲۵. جنبش‌های شیعی در تاریخ اسلام، هاشم معرف الحسنی، ترجمه محمدصادق عارف.

